

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจรรย์นิตี ทะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๓๒/๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง ศาลฎีกา ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลฎีกาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า ในกรณีที่อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุดได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัยให้ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับฎีกา นั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยศาลฎีกาเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ศาลฎีการับฎีกาของพนักงานอัยการโจทก์โดยไม่สามารถใช้ดุลพินิจสั่งเป็นประการอื่นได้ ย่อมทำให้หลักประกันสิทธิในการฎีกาของคู่ความระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยได้รับความคุ้มครองที่แตกต่างกัน ไม่เสมอภาคกันในกฎหมาย ไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลและขัดต่อหลักความเสมอภาค

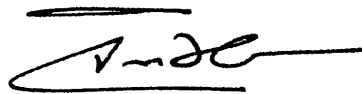
โจทก์ยื่นคำแถลงความเห็นคัดค้านว่า องค์การอัยการเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ อัยการสูงสุดในฐานะผู้บังคับบัญชาสูงสุดผู้ใช้อำนาจรัฐเป็นผู้พิจารณากลับกรองว่าคดีมีปัญหาสำคัญอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัยหรือไม่ เป็นการอำนวยความสะดวกทางอาญาและดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะในฐานะองค์กรผู้ใช้อำนาจรัฐในคดีค้ามนุษย์ การใช้อำนาจรับรองฎีกาของอัยการสูงสุดมิใช่เป็นการกระทำในฐานะ

ปัจเจกบุคคลหรือเอกชนในฐานะคู่ความในคดี แต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ไม่ถือว่าเป็นกรณีที่ทำให้หลักประกันสิทธิในการฟ้องคดีอาญาของราษฎรกับพนักงานอัยการได้รับความคุ้มครองที่แตกต่างกัน หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน วรรคสาม บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ ส่วนพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีหลักการและเหตุผลในการประกาศใช้ประการหนึ่งคือ เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและคดีความที่เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับการพิจารณาพิพากษาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงบัญญัติให้จัดตั้งแผนกคดีค้ามนุษย์ขึ้นในศาลอุทธรณ์และให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์เป็นที่สุด การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์ต้องได้รับอนุญาตจากศาลฎีกาซึ่งวินิจฉัยโดยองค์คณะผู้พิพากษาที่ประธานศาลฎีกาแต่งตั้ง ประกอบด้วยรองประธานศาลฎีกาหนึ่งคนและผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาศาลฎีกาอีกอย่างน้อยสามคน ให้ศาลฎีกาใช้ดุลพินิจรับฎีกาของคู่ความไว้พิจารณาเมื่อเห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาควรวินิจฉัย ซึ่งใช้แก่คู่ความทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน โดยมาตรา ๔๕ วรรคสอง บัญญัติกรณีใดเป็นปัญหาสำคัญเพื่อให้องค์คณะผู้พิพากษาใช้พิจารณาประกอบการอนุญาตให้คู่ความฎีกา อันเป็นการฎีกาในระบบขออนุญาตฎีกาที่บัญญัติให้คำพิพากษาศาลชั้นอุทธรณ์เป็นที่สุด หากคู่ความประสงค์จะฎีกาต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายให้ศาลฎีกาตรวจสอบกลับกรองเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวก่อนการรับฎีกาไว้พิจารณา การฟ้องคดีของพนักงานอัยการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแม้จะได้รับการกลั่นกรองจากหน่วยงานของรัฐ แต่ในกระบวนการพิจารณาในศาลยังคงถือว่าพนักงานอัยการเป็นคู่ความที่มีสิทธิและหน้าที่เช่นเดียวกับราษฎรที่เป็นจำเลยเสมอภาค ศาลมีหน้าที่อำนวยความสะดวกธรรมให้แก่คู่ความทุกฝ่ายรวมถึงราษฎรที่เป็นคู่ความด้วยเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในบ้านเมือง การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์

พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔๕ วรรคสี่ กำหนดให้อัยการสูงสุดหรือพนักงานอัยการซึ่งอัยการสูงสุด
ได้มอบหมายลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาของพนักงานอัยการว่ามีเหตุอันควรที่ศาลฎีกาจะได้วินิจฉัย ให้ถือว่า
เป็นปัญหาสำคัญและให้ศาลฎีการับฎีกานั้น เป็นการบัญญัติให้อัยการสูงสุดรวมถึงพนักงานอัยการ
ที่อัยการสูงสุดได้มอบหมายมีอำนาจรับรองฎีกาของฝ่ายโจทก์ซึ่งเป็นพนักงานอัยการแต่เพียงฝ่ายเดียว
โดยบัญญัติบังคับให้ศาลฎีกาต้องรับฎีกานั้นไว้พิจารณา ไม่มีอำนาจใช้ดุลพินิจว่าจะอนุญาตให้ฎีกาหรือไม่
ในขณะที่จำเลยซึ่งเป็นราษฎรไม่มีสิทธิได้รับการรับรองเช่นคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทั้งที่พนักงาน
อัยการมีสถานะเป็นคู่ความฝ่ายหนึ่งเช่นเดียวกับจำเลยที่เป็นราษฎร ประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๔๕
วรรคสี่ ไม่ได้กำหนดกรอบดุลพินิจของอัยการสูงสุดในการรับรองให้ฎีกาไว้ดังเช่นการพิจารณาอนุญาต
ฎีกาขององค์คณะของศาลฎีกา ซึ่งส่งผลให้อัยการสูงสุดสามารถรับรองฎีกานอกเหนือจากบทบัญญัติ
มาตรา ๔๕ วรรคสอง ได้ ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙
มาตรา ๔๕ วรรคสี่ บัญญัติหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ฎีกาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แผนกคดีค้ามนุษย์
ระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยซึ่งเป็นราษฎรไว้แตกต่างกัน ทำให้หลักประกันสิทธิในการฎีกา
ของคู่ความในคดีค้ามนุษย์ระหว่างพนักงานอัยการกับจำเลยที่เป็นราษฎรได้รับความคุ้มครองที่แตกต่าง
ไม่เสมอกันในกฎหมาย เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความแตกต่าง
ในเรื่องสถานะของบุคคล จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๙
มาตรา ๔๕ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และกำหนด
คำบังคับให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเมื่อพ้นสามร้อยหกสิบวันนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญ
มีคำวินิจฉัย

(นายจिरินติ ทะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ